

Małgorzata Pagacz¹

POSZUKIWANIA I PRAGNIENIA MŁODEGO CZŁOWIEKA WEDŁUG PAPIEŻY BENEDYKTA XVI I FRANCISZKA

Streszczenie

Artykuł podejmuje kwestie dotyczące duchowości młodych ludzi. Celem przedstawionego opracowania jest ukazanie i scharakteryzowanie pragnień i poszukiwań młodego człowieka na podstawie nauczania papieży Benedykta XVI i Franciszka. Benedykt XVI zauważa, że w okresie młodości człowiek poszukuje sensu, dąży do tego, co wielkie, kształtuje siebie i nadaje kierunek przyszłemu życiu. Podkreśla pytania egzystencjalne, które dochodzą do głosu na tym etapie życia. Papież Franciszek akcentuje zdolność do posiadania marzeń i entuzjazm typowe dla młodych ludzi. Przestrzega ich, aby nie stali się przedwcześnie wewnętrznymi starzy. Obaj papieże wielokrotnie i konsekwentnie wskazują młodym, że Tym, który ma moc odpowiedzieć na ich pragnienia, poszukiwania, niepokoje i dążenia, jest Jezus Chrystus. On może w pełni zrozumieć, przyjąć i obdarzyć pokojem ich niespokojne serca. Tylko w przyjaźni z Chrystusem młody człowiek może nauczyć się prawdziwie kochać, odnaleźć radość i głębokie szczęście oraz rozwinąć to, co jest w nim najcenniejsze.

Słowa kluczowe: młodzież, Benedykt XVI, Franciszek, poszukiwania, pragnienia, Jezus Chrystus, sens

¹ S. dr Małgorzata Pagacz USJK – ur. 1984 r., należy do Zgromadzenia Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego. Ukończyła studia filozoficzne oraz teologiczne, w 2018 r. uzyskała tytuł naukowy doktora nauk teologicznych na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie. Jest także magistrem matematyki (Uniwersytet Jagielloński). Prowadzi wykłady zleczone na Papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie i Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Jest odpowiedzialna za formację młodych sióstr swego Zgromadzenia. Ostatnio opublikowała: *Życie konsekrowane znakiem nadziei dla współczesnego świata w nauczaniu Kościoła od Soboru Watykańskiego II* (Kraków: Wydawnictwo Salwator, 2019) i „Pokora w «Rozmyślaniach» św. Urszuli Ledóchowskiej w świetle «Ćwiczeń duchowych» św. Ignacego Loyoli”, *Studia Bobolanum* 2 (2019): 65–82; ORCID: 0000-0003-4504-9142. Adres do korespondencji: 00-317 Warszawa, ul. Wiślana 2, e-mail: mmpagacz@gmail.com.

SEARCHES AND DESIRES OF YOUNG PEOPLE IN THE TEACHING OF POPE BENEDICT XVI AND POPE FRANCIS

The article deals with the spirituality of young people. The aim of this study is to show and characterize the desires and searches of young people present in the teaching of Pope Benedict XVI and Pope Francis. Benedict XVI remarks that young people search for sense, aim and loan for what is great; they shape themselves and give direction for their future life. Pope Benedict XVI asks and emphasizes existential questions, which are particularly important at this stage of life. Pope Francis underlines the ability to dream and the enthusiasm that is characteristic for the young. He warns them of becoming prematurely old in their hearts. Both popes demonstrate many times and consequently that the only person able to respond to their yearning, their search, their anxieties and aspirations is Jesus Christ. Only He can fully understand, receive and fill with peace their restless hearts. It is only in the friendship with Him that a young person can learn the true love, find joy and deep happiness, and learn how to develop what is most valuable.

Keywords: youth, Benedict XVI, Francis, searches, desires, Jesus Christ, sense

Wstęp

W adhortacji *Christus vivit*, skierowanej do młodych i całego Ludu Bożego, papież Franciszek przestrzega, aby nie sporządzać listy porażek i niedoskonałości obecnej młodzieży. Ostrzega duszpasterzy i teologów przed stawianiem siebie w pozycji eksperta w znajdowaniu zagrożeń stojących przed młodymi². Pokazuje, jak ważne jest, aby umieć znajdować drogi tam, gdzie inni widzą tylko mury. Zachęca, by spoglądać oczami, które potrafią dostrzec mały płomień nadal się tłący; krzew, zdający się łamać, ale jeszcze niezłamany. Takie bowiem jest spojrzenie Boga Ojca, który docenia i pielęgnuje ziarna dobra zasiane w sercach ludzi młodych³.

Patrząc właśnie z takiej perspektywy, wskazanej przez papieża Franciszka, warto zatrzymać się nad poszukiwaniami i pragnieniami młodego człowieka. W artykule podjęto tę kwestię na podstawie nauczania papieża Benedykta XVI i Franciszka. Papieże, których pontyfikaty rozpoczynały się w XXI wieku, wykazują wyraźne zainteresowanie duchowością młodzieży. W tym aspekcie są kontynuatorami zamierzeń i działań św. Jana Pawła II, inicjatora Światowych Dni Młodzieży i prekursora bezpośredniego zwracania się do młodych.

Należy zarazem zauważyć, że wyrażenie „młody człowiek”, występujące w temacie opracowania, odnosi się do osoby należącej do grupy wiekowej, która nie stanowi jednorodnej całości⁴. Fakt ten powoduje istotne utrudnienie w zgłębieniu zagadnienia.

2 Franciszek, *Adhortacja „Christus vivit”*. Do młodych i całego Ludu Bożego (Kraków: Wydawnictwo M, 2019), 66 (dalej CV).

3 CV, 67.

4 CV, 68.

Mając na względzie tę uwagę, w artykule zostaną wskazane ważniejsze poszukiwania i pragnienia młodego człowieka, w oparciu kolejno na nauczaniu Benedykta XVI i Franciszka. Analiza ta pozwoli zarazem na zestawienie i porównanie rozważań papieży dotyczących danej kwestii.

1. Benedykt XVI: poszukiwanie sensu życia, pragnienie szczęścia i poszukiwanie Kogoś, komu mogę zaufać

Benedykt XVI w swoim nauczaniu wskazuje, że istnieją pytania, które musi postawić sobie każdy człowiek i które są aktualne na każdym etapie życia. Według papieża jedno z nich brzmi: „Co mam czynić, by nie upaść, by nie zmarnować życia w poczuciu bezsensu?”⁵. Papież stwierdza zarazem: „Ileż ciemności panuje wokół tego pytania w naszych czasach!”⁶. W sposób szczególny dochodzi ono do głosu właśnie w młodości. Młodość jest bowiem etapem, w którym człowiek zazwyczaj najsilniej przeżywa potrzebę odnalezienia sensu i dążenia do tego, co wielkie. Jest to czas rozległych perspektyw, przeżywanych intensywnie uczuć, ale także obaw przed zobowiązującymi, trwałymi wyborami i przed niepewną przyszłością, trudności związanych z nauką i pracą zawodową, pytań dotyczących tajemnicy bólu i cierpienia⁷. Na tym etapie życia człowiek, szukając sensu, stawia pytanie, które przyjmuje różne formy i kształty, takie jak np.: kim jestem?, po co mam żyć?, skąd przychodzę?, dla kogo mam żyć?, co mam robić, jak mam żyć, by moje życie było prawdziwe, by znaleźć życie?⁸.

Papież Benedykt XVI, zwracając się do tych, którzy dopiero mają wejść w dorosłość, często porusza zagadnienie sensu życia. Ma bowiem świadomość, że we współczesnych czasach człowiek staje w obliczu kryzysu sensu i wartości. W swoim nauczaniu papież mówi o postępowaniu duchowego „pustynnicia”⁹. W dzisiejszym świecie młody człowiek znajduje się pod silnym działaniem i wpływem czynników, które go spychają z drogi prowadzącej ku wnętrzu, z drogi zasłuchania i głębszego namysłu, a skłaniają do życia na zewnątrz, do karmienia się tym, co powierzchowne. Ci, którzy pozwalają,

5 Benedykt XVI, „Homilia podczas Mszy św. na zakończenie Roku Kapłańskiego: «Pomóż nam, kapłanom, przekazywać ludziom Twoje światło w mrocznych czasach»”, 11 VI 2010, *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 8–9 (2010): 37.

6 Benedykt XVI, „Homilia podczas Mszy św. na zakończenie Roku Kapłańskiego: «Pomóż nam, kapłanom, przekazywać ludziom Twoje światło w mrocznych czasach»”, 37.

7 Benedykt XVI, „Czuwanie z młodzieżą w Zagrzebiu: «Trzeba szukać tego, co trwałe i nadaje sens życiu»”, 4 VI 2011, *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 7 (2011): 10; Benedykt XVI, „Spotkanie z młodzieżą w Sao Paulo: «Jesteście młodym obliczem Kościoła i ludzkości»”, 10 V 2007, *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 7–8 (2007): 18; Benedykt XVI, „Rozważanie przed modlitwą «Anioł Pański: Musimy wciąż na nowo odkrywać sens życia»”, 5 IX 2010, *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 10 (2010): 51.

8 Benedykt XVI, „Spotkanie z młodzieżą w Pennabilli: «Wasze serce jest oknem otwartym na nieskończoność»”, 19 VI 2011, *L'Osservatore Romano*, wydanie polskie 8–9 (2011): 20; Roman Słupek, „Benedykta XVI sensotwórcza apologia wiary jako odpowiedź na postmodernistyczny kryzys sensu i wartości”, *Biblioteka Teologii Fundamentalnej* 8 (2013): 87–88.

9 Benedykt XVI, „Homilia podczas Mszy św. na rozpoczęcie Roku Wiary: «Pielgrzymka na pustyniach współczesnego świata»”, 11 X 2012, *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 11 (2012): 9.

by wciągnął ich życiowy wir, gubią samych siebie. Obecna sytuacja stanowi więc dla papieża punkt wyjścia dla ukazywania i przypominania wpisanego głęboko w naturę ludzką pytania o sens istnienia.

Zdaniem Benedykta XVI każdy człowiek, zwłaszcza młody, nosi w sobie naturalne i głębokie pragnienie szczęścia, którego szuka na różne sposoby. Gdy jednak spostrzeża, że pokłada nadzieję w tym, co nie zaspokaja owego pragnienia i okazuje się nietrwałe, tym silniej „odczuwa potrzebę czegoś, co prowadzioby «dalej», co nadawałoby sens życiu codziennemu”¹⁰. Poszukiwanie szczęścia i zaspokojenia pragnień może zmierzać do odnalezienia prawdziwej głębi życia i trwałych wartości. Zdaniem Benedykta XVI człowiek nie może żyć bez dociekania prawdy o sobie samym, „prawdy, która pobudza do otwarcia horyzontu i do wychodzenia poza to, co materialne, nie po to, by uciekać od rzeczywistości, ale by nią żyć w sposób jeszcze prawdziwszy, bogatszy w sens i nadzieję”¹¹. Pytania egzystencjalne są najwyższym znakiem transcendencji istoty ludzkiej i umiejętności niezatrzymywania się na powierzchni rzeczy. Papież zachęca więc, by uświadomić sobie zdrowy i pozytywny niepokój, który skłania do zadawania pytań podstawowych, dotyczących sensu i wartości życia¹².

Benedykt XVI pokazuje, że sensu życia nie odnajdzie się na drodze nęcących obietnic łatwych sukcesów ani wybierając to, co zewnętrzne kosztem tego, co głębokie. Ta droga nie prowadzi do prawdziwego szczęścia. „Trzeba zrozumieć, że budowanie życia, przyszłości wymaga także cierpliwości i cierpienia. Nie może zabraknąć krzyża również w życiu ludzi młodych, i nie jest łatwo to wytłumaczyć. Alpinista wie, że ceną pięknej wspinaczki są wyrzeczenia i treningi. Podobnie młody człowiek musi zrozumieć, że we wspinaczce ku przyszłości życia konieczne jest ćwiczenie życia wewnętrznego”¹³ – zauważa Benedykt XVI, ucząc realistycznego spojrzenia na rzeczywistość.

Papież przekonuje młodych, że szczęście, którego szukają i którego mają prawo doświadczać, ma imię i oblicze: to Jezus z Nazaretu – tylko On daje pełnię życiu ludzkości¹⁴. Benedykt XVI zapewnia zarazem, że kto pozwala Chrystusowi wejść do swego życia, nie traci niczego, absolutnie niczego z tych rzeczy, dzięki którym życie jest wolne, piękne i wielkie. Przekonuje: „Tylko dzięki tej przyjaźni otwierają się na oścież bramy życia. Tylko dzięki tej przyjaźni wyzwala się naprawdę wielki potencjał człowieczeństwa. Tylko dzięki tej przyjaźni doświadczamy tego, co piękne, i tego, co wyzwala”¹⁵. Jedynie Chrystus może odpowiedzieć na najgłębsze pragnienia i poszukiwania młodego człowieka.

10 Benedykt XVI, „Czuwanie z młodzieżą w Zagrzebiu: «Trzeba szukać tego, co trwałe i nadaje sens życiu»”, 10.

11 Benedykt XVI, „Spotkanie z młodzieżą w Pennabilli: «Wasze serce jest oknem otwartym na nieskończoność»”, 20.

12 Benedykt XVI, „Spotkanie z młodzieżą w Pennabilli: «Wasze serce jest oknem otwartym na nieskończoność»”, 20.

13 Benedykt XVI, *Myśli duchowe*, tłum. Wiesław Szymona (Poznań: W drodze, 2008), 28.

14 Benedykt XVI, „Pozwólcie Chrystusowi, aby Was zaskoczył”, w: Benedykt XVI, *Boża rewolucja* (Częstochowa: Edycja Świętego Pawła, 2006), 66.

15 Benedykt XVI, „Homilia wygłoszona podczas inauguracji pontyfikatu: «Wysłuchiwać się z całym Kościołem w słowo i wolę Chrystusa»”, 24 IV 2005, *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 6 (2005): 12.

Benedykt XVI zwraca uwagę, że poszukiwania młodego człowieka są pod pewnym względem podobne do poszukiwań, które były udziałem trzech Mędrców pragnących odnaleźć Nowonarodzonego Króla żydowskiego (zob. Mt 2,2). Mędrcy odbyli w tym celu długą podróż. Znosili trudy i wyrzeczenia, nie poddawali się zniechęceniu ani pokusie zawrócenia ze swej drogi. Dzisiejszy młody człowiek nie szuka króla, ale pyta: „Gdzie znajdę zasady dla mojego życia, gdzie znajdę zasady dla odpowiedzialnej współpracy w budowaniu teraźniejszości i przyszłości (...) świata? Komu mogę ufać, komu zawierzyć? Gdzie jest Ten, który może mi dać odpowiedź zaspokajającą oczekiwania serca?”¹⁶. Młody człowiek poszukuje kogoś, kto byłby godny zaufania; kogoś w kim można znaleźć niezawodne oparcie. Potrzebuje znaleźć Osobę, która się „nie myli i nie może wprowadzić w błąd, i dlatego może ofiarować pewność tak mocną, że można dla niej żyć, a gdy to konieczne, także i umrzeć”¹⁷.

Papież Benedykt XVI wskazuje tym samym, że ewangeliczne pytanie Jezusa: „Czego szukacie?” (J 1,38), skierowane do Jego pierwszych uczniów, nurtuje również serce i umysł współczesnego młodego człowieka. Z pomocą w znalezieniu odpowiedzi na to pytanie przychodzi sam Chrystus, ponieważ to On pierwszy szuka człowieka, zanim jeszcze ten zacznie Go szukać. Papież zaznacza, że Jezus, szanując w pełni ludzką wolność, zbliża się do każdego i ukazuje, że On sam jest autentyczną i ostateczną odpowiedzią na pragnienie życia, które warto przeżyć. Dlatego Benedykt XVI prosi młodych, aby pozwolili Chrystusowi być ich Przyjacielem i towarzyszem drogi. Zachęca: „Obdarzcie Go zaufaniem, On nigdy was nie zawiedzie! Jezus umożliwi wam poznanie z bliska miłości Boga Ojca, pomaga wam zrozumieć, że wasze szczęście urzeczywistnia się w przyjaźni z Nim, ponieważ zostaliśmy stworzeni i zbawieni przez miłość i tylko w miłości – tej, która pragnie i dąży do dobra drugiego – doświadczamy naprawdę sensu życia i jesteśmy zadowoleni z tego, że je przeżywamy, także pośród trudów, prób, rozczarowań, także gdy idziemy pod prąd”¹⁸.

Przyjaźń z Jezusem wymaga zaangażowania i osobistej ofiary, ale jest warta tego, by ją podjąć i pielęgnować. Chrystus jest Tym, któremu można zupełnie zaufać, opierając na Nim całe swe życie. Benedykt XVI wskazuje młodym: „Trzeba nawiązać prawdziwą przyjaźń z Jezusem, osobistą więź z Nim, by nie tylko od innych lub z książek dowiadywać się, kim jest Jezus, ale przeżywać coraz głębiej relację osobistej przyjaźni z Nim, dzięki której zaczniemy rozumieć, o co On nas prosi”¹⁹. Papież przekonuje młodych, że ich życie będzie udane tylko wtedy, gdy będą mieli odwagę przeżyć wielką przygodę z Chrystusem, gdy będą ufali, że On nie pozostawi ich nigdy samych²⁰.

16 Benedykt XVI, „Pozwólcie Chrystusowi, aby Was zaskoczył”, 64.

17 Benedykt XVI, „Pozwólcie Chrystusowi, aby Was zaskoczył”, 64.

18 Benedykt XVI, „Czuwanie z młodzieżą w Zagrzebiu: «Trzeba szukać tego, co trwałe i nadaje sens życiu»”, 10.

19 Benedykt XVI, *Mysli duchowe*, 115.

20 Benedykt XVI, *Mysli duchowe*, 115.

2. Franciszek: marzenia, poszukiwanie własnej drogi i zdrowy niepokój

Okres młodości to – według papieża Franciszka – łaska i dar Boga. Jest to czas błogosławiony dla młodego człowieka, czas radości, marzeń, wyborów i poszukiwania własnej drogi. W rozmowie z Thomasem Leoncinim, Ojciec święty określa młodych jako tych, którzy „nieomal unoszą się nad ziemią, patrzą na świat i spoglądają na horyzont oczami przepelnionymi nadzieją, mają plany na przyszłość, ale i złudzenia. Młody człowiek – zdaniem papieża – chodzi na dwóch nogach jak dorosły, ale w odróżnieniu od dorosłych, którzy stojąc, trzymają nogi koło siebie, on zawsze ma jedną wysuniętą, gotów ruszyć, wystartować. Zawsze kieruje się do przodu. Mówić o młodych to mówić o obietnicach, a zatem o radości. Młodzi mają wiele siły, są zdolni patrzeć z nadzieją. Młody człowiek żyje obietnicą życia, ma w sobie pewien stopień wytrwałości: ma dość szaleństwa, aby móc się łudzić, i dość zdolności, by móc się wyleczyć z rozczarowań, jakie mogą stąd wynikać”²¹.

Młodość charakteryzuje się zamierzeniami, które nabierają kształtu, relacjami, które stają się coraz bardziej spójne i zrównoważone, próbami, eksperymentami i decyzjami ukierunkowującymi dalsze życie²². Młody człowiek żyje, marząc i pragnąc. Słowem, które wyraża i podsumowuje wiele poszukiwań serc młodych ludzi, jest – zdaniem papieża – słowo „niepokój”. Franciszek przywołuje spostrzeżenie papieża Pawła VI, który stwierdził, że właśnie w dręczącym niezadowoleniu jest element światła²³. Niepokój nie jest koniecznie czymś negatywnym czy destrukcyjnym, lecz – jeśli połączony jest z zadziwieniem i zdumieniem nowościami pojawiającymi się na horyzoncie życia – otwiera drogę ku przyszłości. Ten zdrowy niepokój potrzebuje jednak odwagi i śmiałości, aby młody człowiek z dyspozycyjnością i otwartością mógł podjąć wyzwania i wziąć odpowiedzialność za swoje życie, wybory i postępowanie. W rzeczywistości niespełnienie i towarzyszący mu niepokój, o których mówi papież, są przejawem i wyrazem pragnienia Boga, głęboko zapisanego w człowieku, zgodnie ze słowami św. Augustyna: „Stworzyłeś nas bowiem jako skierowanych ku Tobie. I niespokojne jest serce nasze, dopóki w Tobie nie spocznie”²⁴. Te zdania autora *Wyznań* przytacza papież, pokazując, że prawdziwy, wewnętrzny spokój może współistnieć z nieusuwalnym niespełnieniem, które cechuje doczesne życie człowieka²⁵.

Zdaniem Ojca świętego, marzenia i poszukiwania młodego człowieka narażone są na niebezpieczeństwo narzekania i rezygnacji²⁶ oraz na pokusę ulegania niepokojom i lękom, które prowadzą do kapitulacji i poddania się. „Niekiedy cała energia, marzenia

21 Franciszek, *Bóg jest młody. Rozmowa z Thomasem Leoncinim*, tłum. Oskar Styczeń (Kraków: Wydawnictwo Znak, 2018), 16–17; CV, 139.

22 CV, 134–137.

23 CV, 138.

24 Augustyn z Hippony, *Wyznania*, I. 1, tłum. Zygmunt Kubiak (Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX, 1992), 27.

25 CV, 138.

26 CV, 141.

i entuzjazm młodości są osłabione przez pokusę zamknięcia się w naszych problemach, zranionych uczuciach, narzekaniach i wygodach”²⁷ – stwierdza papież. Wobec tego zachęca młodych, by wytrwali na drodze duchowych marzeń, a „najpiękniejsze marzenia zdobywa się, mając nadzieję, cierpliwość i determinację, rezygnując z pośpiechu”²⁸. Papież pisze: „nie wolno się zamykać z powodu niepewności i obawy przed ryzykiem czy popełnianiem błędów. Musimy się raczej obawiać życia sparaliżowanego, jak żywe trupy, sprowadzeni do istot, które nie żyją, bo nie chcą ryzykować, bo nie realizują swoich przedsięwzięć, albo boją się popełniać błędy. Nawet jeśli się pomylisz, zawsze możesz podnieść głowę i zacząć od nowa, ponieważ nikt nie ma prawa ukraść ci nadziei”²⁹. Ojciec święty prosi młodych, aby nie rezygnowali z tego, co najlepsze w ich życiu³⁰. W ten sposób ich młodość będzie darem dla świata.

Według Franciszka Bóg, który jest sprawcą młodości, działa w każdej młodej osobie³¹. Równocześnie papież wskazuje na potrzebę szczególnego towarzyszenia duchowemu człowiekowi, który jest na etapie rozeznawania i wchodzi w dorosłe życie³². Franciszek podkreśla obecne w ludziach młodych i mocno przez nich odczuwane powołanie do miłości i marzenie o spotkaniu właściwej osoby, z którą mogliby stworzyć rodzinę i razem budować życie. Szukają oni miłości, której nie znajdują w rozpuszczeniu ani wykorzystaniu innych. Poszukują intensywności – nie przeżyją jej, gromadząc rzeczy ani goniąc za sprawami tego świata³³. Pragmą również braterstwa i wspólnoty.

Oprócz niewątpliwego ukierunkowania na przyszłość, w młodych ludziach – zdaniem papieża – obecne jest jednocześnie „silne pragnienie, by przeżywać chwilę obecną, by jak najpełniej wykorzystać możliwości, jakie oferuje im to życie”³⁴. Ojciec święty dostrzega naturalny potencjał znajdujący się w ludziach młodych. Zauważa, że są oni pełni entuzjazmu, optymizmu, energii i dobrej woli, które są charakterystyczne dla tego okresu życia. Zaznacza zarazem, że cechy te domagają się właściwego ukierunkowania. Dlatego też zachęca młodych: „Pozwólcie, aby Chrystus przemienił wasz naturalny optymizm w chrześcijańską nadzieję, waszą energię w prawość moralną, waszą dobrą wolę w autentyczną miłość dającą siebie! Jesteście powołani, aby pójść tą drogą. Jest to droga przewyciężenia wszystkiego, co zagraża nadziei, prawości i miłości w waszym życiu i waszej kulturze”³⁵. Papież zaznacza, że bez przyjaźni z Chrystusem nie można ani

27 CV, 166.

28 CV, 142.

29 CV, 142.

30 CV, 143.

31 CV, 135.

32 CV, 242.

33 CV, 131.

34 CV, 144.

35 Franciszek, „Homilia Papieża Franciszka wygłoszona na zakończenie VI Azjatyckiego Dnia Młodzieży”, 17 VIII 2014, dostęp 25.11.2019, <https://naszdzienik.pl/wiara-kosciol-na-swiecie/91809,wnoscie-madrosce-wiary-w-kazdy-aspekt-zycia.html>.

poznać, ani przeżywać prawdziwej pełni młodości³⁶. Realizacja największych pragnień możliwa jest w głębokiej relacji z Nim, w spotykaniu Go każdego dnia.

Papież Franciszek zauważa, że młodzi ludzie czynią starania w różnych sferach życia. Wielu dba o swoje ciało, wygląd zewnętrzny i fizyczną siłę. Niektórzy martwią się o to, by nie stracić połączenia z Internetem. Odczuwają silną potrzebę komunikacji. Inni starają się rozwijać swoje umiejętności, zdolności i wiedzę, ponieważ chcą dać coś z siebie światu³⁷. Nie brakuje też takich, którzy troszczą się o rozwój duchowy – poszukują Pana i strzegą Jego słowa, przez co wcale nie tracą spontaniczności, entuzjazmu i świeżości³⁸. Franciszek wskazuje również, że niektórzy młodzi mają w duszy rany, wyryte przez doznane ciosy, porażki, smutne wspomnienia i zniweczone pragnienia³⁹. W tym kontekście papież głosi im Dobrą Nowinę, która została dana wszystkim w poranek zmartwychwstania, czyli że ze wszystkich sytuacji, mrocznych lub bolesnych, jest wyjście⁴⁰.

Papież zapewnia: „Chrystus żyje. On jest naszą nadzieją, jest najpiękniejszą młodością tego świata. Wszystko, czego dotknie, staje się młode, staje się nowe, napełnia się życiem”⁴¹. W początkowych zdaniach adhortacji *Christus vivit* pisze: „Tak więc pierwsze słowa, które pragnę skierować do każdego z młodych chrześcijan, brzmią: On żyje i chce, abys żył! On jest w tobie, jest z tobą i nigdy cię nie opuszcza. Niezależnie od tego, jak bardzo byś się oddalił, Zmartwychwstały jest obok ciebie, wzywa cię i czeka na ciebie, abys zaczął od nowa. Kiedy czujesz się stary z powodu smutku, urazów, lęków, wątpliwości lub porażek, On będzie przy tobie, aby na nowo dać ci siłę i nadzieję”⁴². To zapewnienie papieża Franciszka pokazuje młodemu człowiekowi prawdziwą chrześcijańską perspektywę życia.

Zakończenie

Reasumując, zarówno papież Benedykt XVI, jak i Franciszek zauważają ogromny potencjał i dobre pragnienia obecne w młodych ludziach. Zwracają uwagę, że młodość jest szczególnym czasem poszukiwania dalszej drogi i podejmowania decyzji. Obaj papieże wskazują na zdrowy, pozytywny niepokój obecny w sercu kogoś, kto wchodzi w dorosłość.

Benedykt XVI zaznacza, że zwłaszcza w okresie młodości człowiek poszukuje sensu, dąży do tego, co wielkie, kształtuje siebie i nadaje kierunek przyszłemu życiu. Mocno podkreśla pytania egzystencjalne, które dochodzą do głosu na tym etapie życia. Jest to zarazem charakterystyczne dla całego nauczania Benedykta XVI i jego teologii, która

36 CV, 150.

37 CV, 84.

38 CV, 158–159.

39 CV, 83.

40 CV, 104.

41 CV, 1.

42 CV, 1–2.

ma wyraźnie rys egzystencjalny⁴³. Papież zatrzymuje się na najgłębszych pragnieniach obecnych w młodym człowieku, które – według niego – warte są docenienia i umacniania ze względu na współczesny kryzys sensu i wartości. Podkreśla, że nadawać sens życiu oraz tworzyć coś wielkiego i trwałego można tylko wtedy, gdy w centrum swego życia umieszcza się Chrystusa.

Natomiast papież Franciszek akcentuje zdolność do posiadania marzeń i entuzjazm, typowe dla młodych ludzi. Zauważa, że – oprócz tego, że ożywiani są oni przez głębokie pragnienia znalezienia prawdziwej miłości – silnie poszukują też często tego, co jest dla nich ważne na ich etapie życia, a co promowane jest w dzisiejszym społeczeństwie i kulturze, co dotyczy środowiska cyfrowego. Ojciec święty zachęca młodych, by żyli w pełni teraźniejszością i napełniali każdą chwilę miłością, zwłaszcza wtedy, gdy zmagają się, by zrealizować swoje marzenia⁴⁴. Zwraca im uwagę na niebezpieczeństwo narzekania, rezygnacji oraz na pokusę ulegania lękom, które prowadzą do kapitulacji i poddania się. Przestrzega, aby nie stali się przedwcześnie wewnętrznymi starzy – młodości nie może zabraknąć wielkich perspektyw i zdolności wspólnego marzenia⁴⁵.

Obaj papieże – odnosząc się do poszukiwań młodych ludzi – wielokrotnie i konsekwentnie wskazują im, że Tym, który ma moc odpowiedzieć na ich pragnienia, poszukiwania, niepokoje i dążenia jest Jezus Chrystus. On może w pełni zrozumieć, przyjąć i obdarzyć pokojem ich niespokojne serca. Tylko w przyjaźni z Chrystusem młody człowiek może nauczyć się prawdziwie kochać, odnaleźć radość i głębokie szczęście oraz rozwinąć to, co jest w nim najcenniejsze. Benedykt XVI i Franciszek głoszą niezmierną i niepojętą miłość Boga. Wskazują na podstawowe i fundamentalne prawdy wiary chrześcijańskiej, które mają kluczowe znaczenie dla życia każdego człowieka, zwłaszcza młodego.

Bibliografia

- Augustyn z Hippony. *Wyznania*. I. 1. Tłum. Zygmunt Kubiak. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX, 1992.
- Benedykt XVI. *Boża rewolucja*. Częstochowa: Edycja Świętego Pawła, 2006.
- Benedykt XVI. „Czuwanie z młodzieżą w Zagrzebiu: «Trzeba szukać tego, co trwałe i nadaje sens życiu»”, 4 VI 2011. *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 7 (2011): 10–11.
- Benedykt XVI. „Homilia podczas Mszy św. na rozpoczęcie Roku Wiary: «Pielgrzymka na pustyniach współczesnego świata»”, 11 X 2012. *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 11 (2012): 8–10.
- Benedykt XVI. „Homilia podczas Mszy św. na zakończenie Roku Kapłańskiego: «Pomóż nam, kapłanom, przekazywać ludziom Twoje światło w mrocznych czasach»”, 11 VI 2010. *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 8–9 (2010): 35–38.

43 Jerzy Szymik, *Theologia Benedicta*, t. 1 (Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2010), 14, 32.

44 CV, 148.

45 CV, 166.

- Benedykt XVI. „Homilia wygłoszona podczas inauguracji pontyfikatu: «Wysłuchiwać się z całym Kościołem w słowo i wolę Chrystusa»”, 24 IV 2005. *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 6 (2005): 10–12.
- Benedykt XVI. *Myśli duchowe*. Tłum. Wiesław Szymona. Poznań: W drodze, 2008.
- Benedykt XVI. „Pozwólcie Chrystusowi, aby Was zaskoczył”. W: Benedykt XVI, *Boża rewolucja*, 61–68. Częstochowa: Edycja Świętego Pawła, 2006.
- Benedykt XVI. „Rozważanie przed modlitwą «Anioł Pański: Musimy wciąż na nowo odkrywać sens życia»”, 5 IX 2010. *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 10 (2010): 51.
- Benedykt XVI. „Spotkanie z młodzieżą w Pennabilli: «Wasze serce jest oknem otwartym na nieskończoność»”, 19 VI 2011. *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 8–9 (2011): 19–21.
- Benedykt XVI. „Spotkanie z młodzieżą w Sao Paulo: «Jesteście młodym obliczem Kościoła i ludzkości»”, 10 V 2007. *L'Osservatore Romano*, wyd. polskie 7–8 (2007): 18–20.
- Franciszek. *Adhortacja „Christus vivit”. Do młodych i całego Ludu Bożego*. Kraków: Wydawnictwo M, 2019.
- Franciszek. *Bóg jest młody. Rozmowa z Thomasem Leoncinim*. Tłum. Oskar Styczeń. Kraków: Wydawnictwo Znak, 2018.
- Franciszek. „Homilia Papieża Franciszka wygłoszona na zakończenie VI Azjatyckiego Dnia Młodzieży”, 17 VIII 2014. Dostęp 25.11.2019. <https://naszdzienik.pl/wiara-kosciol-naswiecie/91809,wnoscie-madrosce-wiary-w-kazdy-aspekt-zycia.html>.
- Słupek, Roman. „Benedykta XVI sensotwórcza apologia wiary jako odpowiedź na postmodernistyczny kryzys sensu i wartości”. *Biblioteka Teologii Fundamentalnej* 8 (2013): 87–106.
- Szymik, Jerzy. *Theologia Benedicta*. T. 1. Katowice: Księgarnia św. Jacka, 2010.